

Пише: Огњен Јоргић и Немања Вучковић
недеља, 12 април 2020 19:47

Држава у ванредном стању је као воз препун људи који је искочио из шина и који се неконтролисано креће. Замислите да машиновођа чији је воз због непрописане брзине искочио из шина улази у вагоне и говори да ће гробља бити пуна, а истовремено прети избацивањем из тог неконтролисаног воза ако неко буде ширио панику.

Како смо од куповине у Милану по ниским ценама до апсолутизма извршне власти, суспензије рада Народне скупштине и кршења Устава стигли за мање од три недеље? 26. фебруара др Несторовић на конференцији поручује: „Дакле, жене, слободно у шопинг у Италију, јер чујем да ће тамо сад бити велики попусти, зато што нико жив сад неће да иде тамо“.

5. марта водећа партија у Србији сакупила је 50.000 потписа подршке својој изборној листи за предстојеће парламентарне изборе. Свих 50.000 људи свој потпис је дало истог дана, а јавност су преправиле бројне фотографије особа, најчешће старије доби, у реду за давање потписа.

Друге политичке организације такође сакупљају потписе за своје изборне листе. 6. марта пријављен је први случај новог вируса COVID-19 у Србији (епидемиолог Дарија Кисић Тепавчевић је у другој половини марта у ТВ емисији саопштила да је први случај забележен 1. марта, да би потом демантовала изјаву). 9. марта пре подне председник Републике Србије обилази фабрику наменске индустрије Крушик где су га сачекале хиљаде запослених. Поставило се питање да ли постоји ризик од ширења заразе узимајући у обзир да живимо у ери интернета и да је јавност била упозната са ситуацијом у Кини, као и у Италији.

15. марта председник узнемирено упозорава грађане Србије о опасности: „Данас је можда најгори дан за Европу после Другог светског рата.“ Неколико медицинских стручњака потврђује ове наводе.

Пише: Огњен Јоргић и Немања Вучковић
недеља, 12 април 2020 19:47

Без валидног образложења државни врх онемогућава рад најважнијег представничког тела народа – Народне скупштине. Повредом Устава Републике Србије уведено је ванредно стање. Апсолутизам извршне власти почиње.

У наредној седмици границе су херметички затворене, а старији од 65 година стављени у својеврсни кућни притвор, осим на неколико сати недељно како би се снабдели намирницама неопходним за преживљавање, а њихово психофизичко здравље, које ће бити озбиљно нарушено сталним боравком у кући изгледа да није било предмет разматрања.

Уведен је полицијски час и забрана кретања у једном периоду дана за сва лица, осим за оне који поседују одговарајуће потврде које гарантују да су ангажовани у неком раду. За саму уредбу о забрани кретања професор Правног факултета Универзитета у Београду Танасије Маринковић каже да је неуставна и по начину доношења, и по питању опште сврхе и циља увођења такве мере, тј. да такву уредбу никако није могло донети министарство.

Кафићи и ресторани бивају одмах затворени уредбама Владе, а последње у том низу биле су коцкарнице.

1. УВОЂЕЊЕ ВАНРЕДНОГ СТАЊА

Одлука председника Републике, председника Народне скупштине и председника Владе којом се проглашава ванредно стање не садржи образложење, због чега није ни могуће утврдити испуњеност услова за примену чл. 200. ст. 5. Устава Републике Србије тј. разлог због ког Народна скупштина није могла да се састане. Уставном суду, највишој правној истанци у нашем судству, пристигло је неколико иницијатива за оцену уставности одлуке о увођењу ванредног стања. Адвокати Миња Ђокић, Стефан Станисављевић, Дејан Булатовић, Александар Петровић, Јелена Вукомановић и Данка Гурдељевић у својој иницијативи Уставном суду истакли су НЕУСТАВНОСТ СА СТАНОВИШТА ИСПУЊЕНОСТИ ОПШТЕГ УСЛОВА („Ванредно стање се проглашава када јавна опасност угрожава ОПСТАНАК државе или грађана” , чл. 200. став 1. Устава; „Ванредно стање се уводи искључиво ако је угрожен ОПСТАНАК државе или грађана, угрожена БЕЗБЕДНОСТ није довољна за проглашење ванредног стања”), као и НЕУСТАВНОСТ СА СТАНОВИШТА НАЧИНА ДОНОШЕЊА.

Аргумент да је састајање највишег представничког тела у Републици онемогућено Наредбом о забрани окупљања у Републици Србији на јавним местима у затвореном простору сматрамо крајње неубедљивим. За неваљаност постоје најмање два разлога. Прво, одлуку о проглашењу ванредног стања доноси Народна скупштина (члан 200. став 1. Устава). Никаква наредба или какав други подзаконски акт не могу спречити Народну скупштину да се тим поводом састане. Народна скупштина је највише представничко тело које надзире рад Владе, а не обрнуто (члан 99. став 2. тачка 1. Устава).

Друго, Народна скупштина није јавно место, те се на њу забрана из наредбе не може ни односити. Наиме, јавно место је дефинисано чланом 3. став 1. тачком 2. Закона о јавном реду и миру као простор доступан неодређеном броју лица чији индетитет није унапред одређен, под истим условима или без посебних услова.

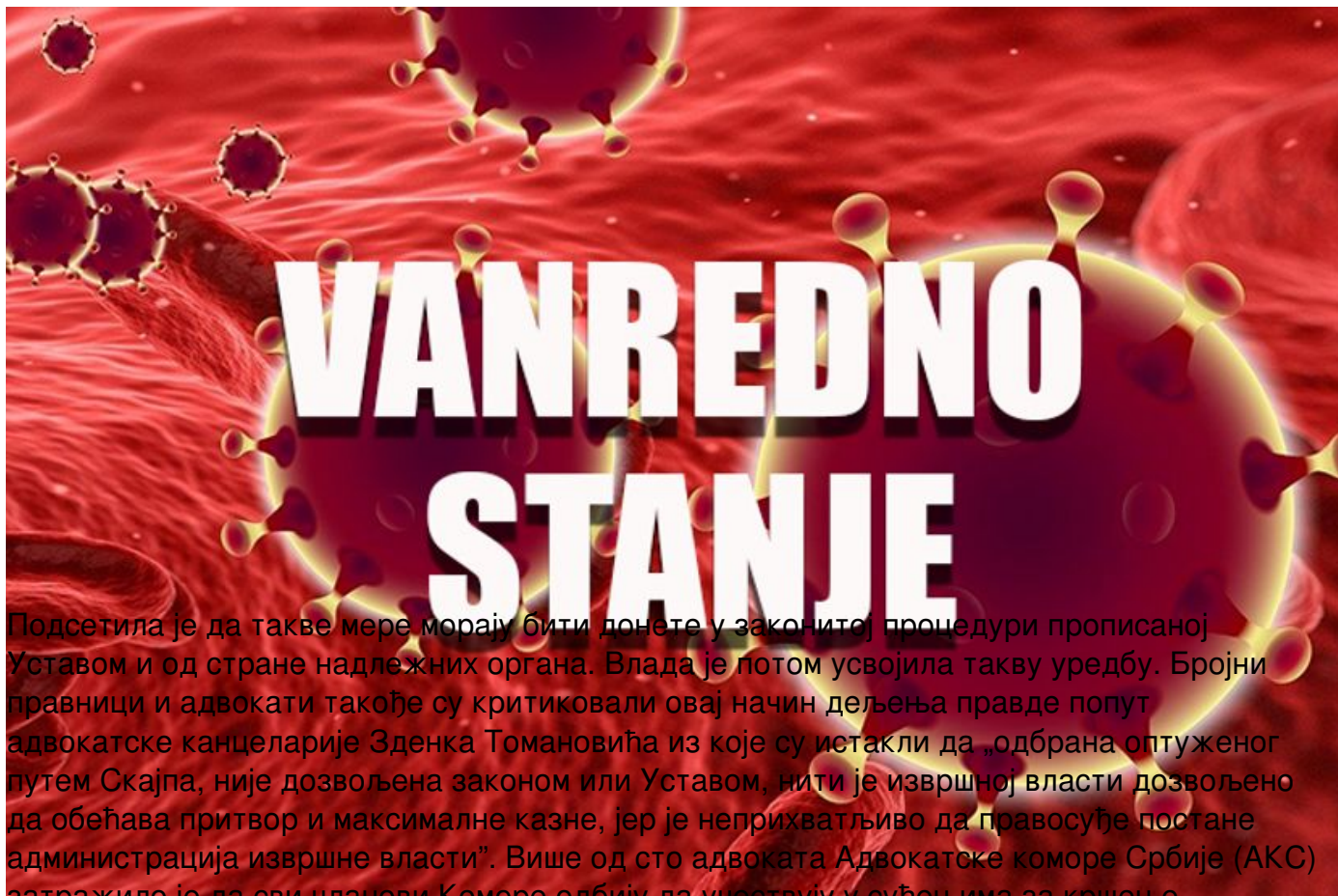
Са друге стране члан 2. Закона о народној скупштини прописује да је Народна скупштина највише представничко тело и носилац уставотворне и законодавне власти у Републици Србији. Народна скупштина не може бити простор јер је она одређена као представничко тело. Такође, Народна скупштина није доступна неодређеном броју лица неодређеног идентитета, јер су народни посланици познати и њихов број је дефинисан чланом 100. ставом 1. Устава. Народна скупштина се ни по једном критеријуму не може сматрати јавним местом.

Друга половина марта и почетак априла са собом носе нове покушаје нелогичних, нелегитимних и понекад нелегалних мера које сада блокирају скоро све сфере нашег

друштва.

2. СКАЈП СУЂЕЊА

У Србији се против осумњичених да су прекршили мере самоизолације поступци воде путем видеолинка, односно апликације Скајп ради „заштите” правосудних службеника и лица против којих се води поступак. „Тај нови институт уведен је у наше кривичнопроцесно законодавство једним једноставним дописом Министарства правде судовима” а тај допис „не може представљати ваљан основ за његово спровођење”, указала је Адвокатска комора Србије у саопштењу.

Подсетила је да такве мере морају бити донете у законитој процедури прописаној Уставом и од стране надлежних органа. Влада је потом усвојила такву уредбу. Бројни правници и адвокати такође су критиковали овај начин дељења правде попут адвокатске канцеларије Зденка Томановића из које су истакли да „одбрана оптуженог путем Скајпа, није дозвољена законом или Уставом, нити је извршној власти дозвољено да обећава притвор и максималне казне, јер је неприхватљиво да правосуђе постане администрација извршне власти”. Више од сто адвоката Адвокатске коморе Србије (АКС) затражило је да сви чланови Коморе одбију да учествују у суђењима за кршење здравствених прописа и мера самоизолације која се одржавају на даљину – укључивањем оптужених путем видео позива тј. Скајпа. Ипак, Управни одбор Адвокатске коморе Србије у саопштењу објављеном 08.04.2020. године истиче да би обустава рада адвоката за време трајања ванредног стања била „супротна интересима адвокатуре и контрапродуктивна у односу на питања која се тичу живота и рада свих

Пише: Огњен Јоргић и Немања Вучковић
недеља, 12 април 2020 19:47

адвоката, као и да би била несразмерна циљу који се жели постићи и дубоко противна напорима друштва у целини“.

Група адвоката подноси иницијативу за оцену уставности Уредбе о начину учешћа оптуженог у главном претресу у кривичном поступку који се одржава током ванредног стања и истичу неуставност самог „начина доношења Уредбе, као и да се њоме задире у људска и мањинска права која су неприкосновена чак и у време ванредног стања гарантована Уставом и Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода”. Они сматрају и да је „Уредба незаконита због њене неусаглашености са процесним правима окривљеног ближе одређених чланом 13. Закона о кривичном поступку – праву окривљеног да присуствује суђењу, такође истичу и члан 449. став 4. ЗКП-а који за могућност испитивања окривљеног коришћењем техничких средстава у кривичном поступку пред првостепеним судом не оставља простора”.

3. ХАПШЕЊЕ ГРАЂАНА

У протеклих неколико недеља дешавају се и прва хапшења због непоштовања полицијског часа. Како у овој компликованој ситуацији нико није сигуран у то која правила важе и која тумачења теба поштовати, појављују се људи који сматрају да су оштећени. Случај Горана Зрнића из Бачког Брестовца, који је ухапшен под оптужбом да је прекршио меру самоизолације после доласка из Мађарске 15. марта, тако што је отишао код зубара. Његова супруга наводи да Горан није добио никакво обавештење о самоизолацији на граници, па је слободно отишао код зубара 17. марта, два дана после доласка у Србију. Обавештење о обавезној изолацији је како тврде стигло тек 22. марта, а већ дан после га је обишла полиција са којом је разменио контакте. Сутрадан 24. марта њега је ухапсила полиција под оптужбом да је меру самоизолације прекршио посетивши зубара. Двадесетчетворогодишња Јована Поповић из Кикинде дошла је 14. марта, дан пре увођења ванредног стања у Србију из Црне Горе. На граници, према њеним тврдњама, није јој уручено решење о обавезној изолацији, само јој је полицијски службеник рекао да, уколико је боравила у земљи у којој је активна епидемија овог вируса, смањи контакте у наредних 14 дана.

Пише: Огњен Јоргић и Немања Вучковић
недеља, 12 април 2020 19:47

